

VERKLARING VAN DE GASVERVOERNETBEHEERDERS VAN DE NOORDZEE

Over de harmonieuze ontwikkeling van
de energiebronnen in de Noordzee

De Noordzee heeft het potentieel om Europa te voorzien van meer betaalbare, veilige en duurzame energie. De inzet van hernieuwbare energie in de Noordzee, met inbegrip van groene elektriciteit en groene waterstof uit offshore-windenergie, alsook koolstofafvang en -opslag, zal van cruciaal belang zijn om de doelstelling van netto nul uitstoot van broeikasgassen tegen 2050 te bereiken, zoals bepaald in de klimaatwet van de EU en de Net Zero-strategie van het Verenigd Koninkrijk. De ontwikkeling van hernieuwbaar potentieel en infrastructuur voor vervoer en opslag met hoge capaciteit in Europa zal ook de energiezuikerheid voor eindgebruikers verbeteren, overeenkomstig de doelstellingen van REPowerEU, de North Sea Transition Deal en de Britse energiezuikerheidsstrategie.

In haar strategie voor offshore hernieuwbare energie acht de Europese Commissie de doelstelling van 300 GW geïnstalleerde capaciteit tegen 2050 realistisch en haalbaar. In de Verklaring van Esbjerg van mei 2022 zijn Denemarken, België, Nederland en Duitsland overeengekomen gezamenlijk "De Noordzee als groene energiecentrale van Europa" te ontwikkelen: de vier landen hebben ambitieuze gecombineerde doelstellingen voor offshore-windenergie vastgelegd van ten minste 65 GW tegen 2030, met als streefdoel om de totale capaciteit meer dan te verdubbelen tot ten minste 150 GW tegen 2050, waarmee meer dan de helft van de capaciteit wordt geleverd die nodig is om de EU klimaatneutraal te maken. Dit zal bijdragen tot de grootschalige productie van groene waterstof onshore en offshore: de vier landen hebben gezamenlijke doelstellingen vastgelegd van ongeveer 20 GW aan productiecapaciteit vanaf 2030 en ze zijn van plan om de productie in 2050 verder op te voeren. Het VK streeft naar een vervijfvoudiging van de geïnstalleerde offshore-windcapaciteit tot 50 GW in 2030 en wil tegen 2030 10 GW aan koolstofarme waterstofproductie inzetten. In Ierland zijn de doelstellingen 7 GW aan offshore windenergie tegen 2030, inclusief 2 GW aan groene waterstofproductie.

In de gezamenlijke verklaring over de « North Seas Energy Cooperation » (NSEC) en de « NSEC-UK Memorandum of Understanding on offshore renewable energy cooperation » erkennen de lidstaten van NSEC en het VK de historische kans om de levering van hernieuwbare offshore-energie op regionaal niveau te versnellen en schetsen zij een kader voor verdere samenwerking.

Ons engagement

De ondertekenende vervoernetbeheerders (“TSO's”) van België, Denemarken², Frankrijk, Duitsland, Ierland, Noorwegen (ISO³), Nederland en het Verenigd Koninkrijk staan volledig achter de ambitie van de landen die deelnemen aan de Noordzeeconferentie. Zij zijn vastbesloten met elkaar en met de TSO's voor elektriciteit samen te werken om een nieuw energiesysteem en de bijbehorende onshore en offshore waterstofinfrastructuur te ontwikkelen. Als leden van de European Hydrogen Backbone hebben de ondertekenaars de Noordzee aangewezen als een van de belangrijkste routes voor de invoer van waterstof via pijpleidingen naar Europa.

Rekening houdend met de vooruitzichten voor offshore-windenergiecapaciteit in elk land rond de Noordzee, zullen sommige landen een overschot aan productie van hernieuwbare energie hebben, terwijl andere landen niet over voldoende binnenlandse bronnen beschikken. Dit zal leiden tot invoer- en uitvoerstromen tussen landen dankzij een systeem voor offshore hernieuwbare energie - zowel voor elektriciteit als voor waterstof - dat zodanig zal worden ontwikkeld dat de integratie van variabele hernieuwbare bronnen in het Europese energiesysteem wordt bevorderd. Een evenwichtig systeem van elektrificatie en waterstof in de Noordzee is de weg vooruit, omdat het de totale kosten van het systeem zal verlagen. Met name offshore en onshore elektrolyzers zullen zorgen voor een flexibele vraag om het elektriciteitssysteem in evenwicht te helpen houden en onderbrekingen van windenergie te voorkomen. Waterstof kan ook zorgen voor een goedkoper transport van energie van afgelegen offshore-windparken naar consumenten door gebruik te maken van waterstof of andere waterstofproducten. Waterstof kan ook worden opgeslagen in energieopslagfaciliteiten voor de middellange en lange termijn, met behulp van nieuwe of hergebruikte gasopslagfaciliteiten (bv. zoutcavernes).

Technologieën voor koolstofverwijdering zijn nodig om de netto uitstoot van broeikasgassen te bereiken, inclusief het afvangen van onvermijdelijke emissies van industriële processen. De Noordzee heeft veel uitgeputte olie- en gasreservoirs en waterhoudende grondlagen die gebruikt zouden kunnen worden om CO₂ permanent op te slaan, onder voorbehoud van een milieubeoordeling. CO₂ kan per schip worden vervoerd, maar bulktransport via pijpleidingen zou goedkoper zijn voor grote volumes. Een geoptimaliseerd netwerk van CO₂-pijpleidingen die industriële gebieden verbinden met uitgeputte reservoirs en waterhoudende lagen in de Noordzee zou kunnen worden aangelegd door nieuwe pijpleidingen te bouwen of bestaande pijpleidingen opnieuw te gebruiken. Sommige gasvervoernetbeheerders zouden ook CO₂-transportcapaciteit kunnen ontwikkelen via offshore-pijpleidingen voor permanente opslag in de Noordzee.

Dankzij hun ervaring in de exploitatie van pijpleidingen in en rond de Noordzee met “third-party access” diensten in een gereguleerde omgeving, waardoor een veilige gasbevoorrading aan Europese klanten wordt gewaarborgd, zijn de gasvervoernetbeheerders goed geplaatst om waterstofpijpleidinginfrastructuur te ontwikkelen, eventueel door hergebruik van bestaande offshore-pijpleidingen en/of de bouw van nieuwe pijpleidingen, en afhankelijk van de specifieke nationale kenmerken en de marktorganisatie kan deze ervaring ook nuttig zijn voor de ontwikkeling van infrastructuur voor CO₂-transport.

¹ Transmission System Operator (TSO) in de zin van de « European Third Energy Package Directive 2009/73/EC », met inbegrip van de « Full Ownership Unbundling (OU) », de « Independent Transmission Operator » (ITO) » en de « Independent System Operator (ISO) »

² Energinet voor rekening van de toekomstige waterstof operator in afwachting van een politiek akkoord

³ Gassco als « Independent System Operator » van de « Norwegian Gas Transport System »

Onze oproep tot actie

Om dit te bereiken moeten de TSO's voor gas en elektriciteit, toekomstige beheerders van waterstofnetwerken, beleidsmakers en belanghebbenden samenwerken rond belangrijke aspecten van het toekomstige energiesysteem in de Noordzee. De TSO's voor gas stellen de volgende belangrijke actiepunten voor:

- Een kosten-batenmethode en de uitvoering daarvan voor een optimale inzet van elektriciteit en waterstof in een langetermijnperspectief en het aanpakken van grensoverschrijdende kwesties van kostentoewijzing en financiering tussen landen, alsmede mogelijkheden voor bilaterale initiatieven;
- De ondersteuning van de ontwikkeling van een juridisch en regelgevend kader voor de optimale uitrol van de nodige infrastructuur voor waterstofvervoer, zodat de marktspelers verbintenissen kunnen aangaan en TSO's/HNO's de infrastructuur kunnen aanleggen;
- De ondersteuning van de ontwikkeling van juridisch en regelgevend kader voor de optimale uitrol van de nodige infrastructuur voor CO₂-vervoer, zodat de marktspelers verbintenissen kunnen aangaan en de infrastructuur kunnen aanleggen;
- De ontwikkeling van een marktkader om de snelle uitrol van de offshore waterstof-waardeketen mogelijk te maken, zodat waterstof tegen concurrerende prijzen aan de downstreammarkten kan worden geleverd;
- De harmonisatie van interoperabiliteit van de waterstof en van de kwaliteitsparameters voor de offshore backbone, om handel tussen vervoersystemen zonder onnodige belemmeringen mogelijk te maken;
- De versnelling van de vergunningsprocedures en van de maritieme ruimtelijke planning (masterplan), met deelname van de TSO's voor elektriciteit en gas;
- Een systeem van werkgroepen opzetten met TSO's voor gas en elektriciteit, toekomstige beheerders van waterstofnetwerken, beleidsmakers en andere relevante belanghebbenden om te zorgen voor een optimale coördinatie tussen landen bij de aanpak van de bovengenoemde actiepunten.

Offshore waterstofbackbone in de Noordzee om Europa te voorzien van groene waterstof uit windenergie - een door 9 Europese operatoren gedeelde visie⁴

⁴ De kaart is ter illustratie en gebaseerd op EHB en PCI-initiatieven. De uitwerking van concrete pijpleidingprojecten zal later bepaald worden.

ENERGINET

Thomas EGEBO
CEO
Denmark

Christoph VON DEM BUSSCHE
CEO
Germany

Frode LEVERSUND
CEO
Norway

Thierry TROUVÉ
CEO
France

Jörg BERGMANN
CEO
Germany

Pascal DE BUCK
CEO & Managing Director
Belgium

Cathal MARLEY
CEO
Ireland

Han FENNEMA
CEO
Netherlands

Jon BUTTERWORTH
CEO
United Kingdom

A circular frame containing a photograph of three offshore wind turbines in the North Sea. The sky is blue with scattered white clouds. The water is a deep blue. The turbines are white with three blades each. The circular frame is set against a white background with a teal gradient at the bottom.

**“Laten we onze krachten bundelen
inzake waterstofinfrastructuur zodat
geen zuchtje wind verloren gaat in
de Noordzee”**